

Saaremaa

Maleva

TOIMETUS JA TALITUS

Kuresaar. Saaremaa Maleva
Staap kõnetr. 1.

KUULUTUSTE HIND:

Kuulutuse küljel 3 s. mm.
esimesel " 5 s. "
teksti osas 10 s. "

Tea taja

Ilmub 2 korda kuus

Tellimise hind:
postiga aastas — 75 senti.
Tellimisi võtavad vastu kõik
malevkondade ja kompaniide
päähikud ja naiskodukaitse
jaoskondade esinaised.

№ 16./17.

1. septembril 1929. a.

I aastakäik.

Aratiri.

Raitsehitu Saaremaa Maleva
Päälitu

Käsu Nr. 38.

Kuresaare, 10. augustil 1929 a.

§ 1.

Alaldan teadmiseks Babariigi Raitse-
liidu Ülema käsikirja 6. augustist f. a. nr.
44 § 1—9:

§ 1. — „Käsen peastaabi õpe- ja spordi-
osakonnal korraldada käesoleval aastal 26.
augustist f. a. kuni 7. septembrini instruk-
torite täienduskursused.“

§ 2. — „Kursuste eesmärk:

a) Täiendada instruktoreite taktikalisi
teadmisi ja jalaväe eestirja II osa
põhjaliku tundmist taktikaliste üles-
annete lahendamise teel maastikul
kompanii tegemise ulatuses,

b) kätte õpetada instruktoreitele neid
lasteasjanduslike põhi-
alusteid, mis tuleb lasturite
õpetada ja milliseid peab teadma
iga kaitsealane — lastur. Need
lasteasjanduslikud põhi-
alused selle alusmüüri, millele lastur
rajab oma iseseisva töö ja
uurimise lasteosamuse väljaaren-
damisel,

c) anda instruktoreitele juhatusi ja ko-
gemusi taktikaliste ja lasteasjan-
duslike õppuste korraldamiseks.“

§ 3. — „Sisuline töökava ja õpejõud.
Kursuste ülemaks määran peastaabi õpe-
spordipealiku major A. Valder'i.

Kursustel võtta läbi õppeaineid minu
poolt kinnitatud kava ulatuses alljärgne-
vate õpejõudude juhatusel:

— Taktikaliste ülesannete lahendamine
— kolonel-leitnant J. Maide, major A.
Valder ja kapten A. Perts.

— Taktikaliste õppuste organiseerimine
— major A. Valder.

— Relva ja lastemoona tundmine ja
parandamine — relva-tehnik hra Mirt ja
hra Pasjup.

— Lasturi tehniline ettevalmistus —
kolonel-leitnant Siir.

— Basteõppuste ja võistluste organiseerimine — kapten A. Perts. Õppetöö ra-
jada praktilisele ja näitlikule töö metobile.“

§ 4. — „Õpejõudude taaju.

Õpejõududele maksta taaju 2 kr. 50 senti
tunni eest.“

§ 5. — „Kursuste asukoht ja ühistorter.
Kursuste asukoht Tallinnas peastaabi
juures, kus kursustastele on korraldatud
ühistorter ilma ühistoiduta.“

§ 6. — Kursustest osavõtjad.

Kursustele komandeerin instruktoreite:

1. Tallinna malewast — lipn. Silber.
2. Harju „ — kapten Tarik,
lt. Wälja ja lipn. Pullisaar.
3. Narva malewast — n. lt. Kütt ja
n. a. ohw. Kangur.
4. Wiru malewast — n. lt. Karuläpp
ja lipn. Telsal.
5. Järva malewast — kapt. Keitlam ja
leit. Jaurus.
6. Väina malewast — lipn. Jonson ja
J. Pinnaš.
7. Pärnu malewast — lipn. Kõngas.
8. Pärnumaa „ — kpt. Lilienblatt
ja lipn. Laur.
9. Saalamaa malewast — leitn. Triit
ja n. leitn. Jänes.
10. Tartu malewast — leitn. Kannelaud
ja gardem. Mägi.
11. Tartumaa malewast — kapt. Sango,
n. lt. Kaelapea ja n. lt. Veiden.
12. Valga malewast — leitn. Peterson ja
lipn. Solt.
13. Võru malewast — kapt. Muilmann,
lipn. Onno ja n. a. ohw. Sill.
14. Põlva malewast — leitn. Ilves ja
ohw. aset. Keerberg.
15. Saaremaa malewast — kapt. Wäli ja
n. leitn. Ots.“

§ 7. — „Komandeerimise päewarahad.

Kursustele komandeeritud instruktoreite
maksta komandeerimise päewaraha üldisel
alusel.

§ 8. — „Kursustele ilmumise aeg.

Kursustele ilmuda Tallinna malewa õppe-
saali kursuste ülema käsutusse 26. augustil
kell 0800-ks.“

§ 9. — „Riietus ja kaasaõpetamised

asjad:
Riietus kaitsehitu vorm ja säärega saa-
pad. Kaasaõpetamised:

— sõjaväepüsi, püsi puhastus ja inst-
ruktoril kasutada olevad püsi kordaseadmise
ning parandamise abinõud,

— ametlikud määrused, eestirjad ja õpe-
raamatud taktika, sibe ja lasteasjanduse alal,
— vajalik materjal ja kirjutusabinõud
väliste tööde tegemiseks (välisastku, pliiats-
sid, tsirkel, kompass, topograafilised ting-
märgid kaitsevägebe staabi VI osakonna
väljaanne, binokel jne.)

— ühistorteri tarvitajatel — kaks wahe-
tust woobi pesu, kätterätikud, riide- ja
saapapuhastamise abinõud, tualett torbed
j. n. e.)“

B i s a : Instruktoreite kursuste kava.

§ 2.

Alaldan teadmiseks ja käsitamiseks
Babariigi Raitsehitu Ülema käsikirja 7.
augustist f. a. nr. 45 § 1 — 6:

§ 1. — „Malewa päälitute ja instruk-
torite huvi lasteosamuse tõstmiseks käsen
korraldada malewa päälitute ja instruktoreite
lastewõistlused 9. sept. f. a. kell 1000 Tal-
linnas — Tondil kaitseväe õppeasutuste
lastetiirudel.“

§ 2. — „Wõistlusti pibada järgmistel
aladel:

- a) ülitimehewõistlus sõjaväepüsi-
sibest,
- b) ülitimehewõistlus püstolitest,
- c) ülitimehewõistlus wäikelaliibrilistest
püsi-
sibest.

§ 3. — „Wõistlustest wõiwad osavõtta
malewate päälitud, peastaabi pealitud ja
instruktorid.

Wõistlustest osawõtjate nimes teatada peastaapi 5. septembril, ära tähendades wõistlusosalad, milledest ülesantud soowiwad osa wõtta.

Wõistlustest osawõtjatel ilmuda 9. septembril kell 0930 kaitsewäe õpeasutuste lastetiiru nr. 1."

§ 4. — „Wõistluste korraldamisel wõtta aluseks 1929 a. Kaitseleidiupäewa lastewõistluste määrused §§ 61—73, 75—76."

§ 5. — „Wõistluste wõitjad saawad auhinde igal wõistlusosalal:

Parem lastur — rändauhinna.

Efimesed kolm — isikliseid auhindad."

§ 6. — „Wõistluste korraldamise ja läbiwõtmise panen õpe- ja spordi osakonna peale."

§ 3.

Malewa wanem instruktor kapten Mihail Wäli, kes minu poolt kolmenädalalisele korraldajale puhkusele lubatud, lugebda puhkusel 3. augustist s. a. arwates.

D i e n d u s : Bjh. nr. 392.

§ 4.

Malewa instruktor ref. lpn. Robert Waabel, kes minu poolt ühekuulisele korraldajale puhkusele lubatud, lugebda puhkusel 4. augustist s. a. arwates.

D i e n d u s : Bjh. nr. 878.

R. Viints.

Kapten,

Kaitseleidiu Saaremaa malewa päälit.

Tänuawaldus.

Wõõrdunud on ülesaaemaalised naiskoduaitse propaganda päewad, töökülasel, meeleolurikkad täis eluwust. Särale on jäänud rahuldustunne ning teadmine, et meie jaarlaste mõistame kogu hoia, mõistame ja suudame üksmeelselt töötada, kui aga tahame.

Tänu kõigile jaoskondade juhatustele, nende energiliste efnaiistega eesotsias, kes tõil omalt poolt tegid, et Saare naiskoduaitse propaganda päewad, saats suurjoonelisteks pidupäewadets kogu saare naisperele.

Tänu igale ühikule naiskoduaitse liitmele, kes kohusetruult oma peale wõetud wabatahtlikku tööd jätkas, keda ei heidutand ei isiklik waew, ega aineline tulu, kes mitme kümne kilomeetri tagant ilmus, juhitud tahest oma jõudu rakendada kodulaitse tööle. Tänu malewa päälitule alalise lahle nõuandmise ja kaastöö eest neil päiwil, tänu ka meeskaitselehtlastele, kes wennalikult käsi läes ja ühes meeles meile abiks ja toeks olid igal pool, kus waja. Sarnaselt üksmeelselt edasi püüdes jõuame laugele ning suudame wastu panna kõigile raskustele.

M. Wondartschul.

Naisk. Saaremaa ringk. efnaine.

Kinnitan.
D. Rõster,
kaitseleidiu
13. VII. 29.

Kaitseleidiu Hoolsusmärgi „Walgerist“ annetamise ja kandmise loid.

§ 1.

Wabariigi Walitsuse otsusega 19. juunil 1929 a. on asutatud Kaitseleidiu hoolsusmärk „Walgerist“ eesmärgiga annetada jeba risti:

a) kaitselehtlastele hoolsusmärgina tema eeskujuliku osawõtu eest kaitseleidiu õppetööst ja tegevusest wõi tema andumuse ja huwi eest kaitseleidiu ellu ning toiminguisse ja b) teistele Eesti ning välisriikide kodanikkudele, kaitseleidiule ülesnäidatud wääriliste teenete eest.

§ 2.

Wabariigi Walitsuse poolt kinnitatud Walgerist on kolmeklassiline. Klasside järjekord, alates kõrgemast, on — I, II ja III.

I klassi Walgeristi märk kujutab neljakuulist walget mõlemotel külgedelt emailitud risti, mille efitüljel ümbriiwe 0,5 mm laiune kulb äär. Märgi efitüljel on kulbne mõõt, mille käepide asub risti ülemisel harul ja tera ulatab läbi risti tšenti alumisele harule. Risti efitüljele, mödga peale, on asetud kaitseleidiu embleem — oksübeeritud hõbedast lennuk walmisolew põhja kottas. Risti tagumisel küljel on 10 mm diam. walge emailitud kuldaärtega sõbr. Sõõri sees on numbrid asetult üksteise alla: 11. XI. 1918. Risti ülemise ja külgharude pikkus märgi tšentrift on — 25 mm ja alumise haru pikkus — 32 mm. Risti igas harus on täisnurgeline tšelsedige.

II ja III klassi Walgeristi märk sarnaneb I klassile, kuid nende ülemise — ja külgharude pikkus on — 20 mm ja alumise haru pikkus 27 mm.

§ 3.

Walgeristi kantakse wastawalt kaitsewäelistele ja seltskondlistele kombetele.

I klassi Walgerist kantakse lindiga laelas. Sint on 40 mm. lai; ketsel 1 mm. laiune walge triip, mõlemal pool jeba pikk linti järjestikku: 18 mm laiune rullilille sinine riba, 0,5 mm laiune walge triip, 3,5 mm laiune orange riba, 0,5 mm laiune walge triip ja 2 mm laiune rullilille sinine kant.

II klassi Walgerist kantakse lindiga, millel orange wärwi sinise triipudega rullmärk, wafakul rinnal. Lint on 34 mm lai; ketsel 21 mm laiune rullilille sinine riba ja mõlemil pool jeba pikkilinti järjestikku: 0,5 mm laiune walge triip, 4 mm laiune orange riba, 0,5 mm laiune walge triip ja 1,5 mm laiune rullilille

Bisa R. E. Ulema kfl. nr. 40 § 3—28 a.

sinine kant. Lindil on 20 mm diam. rullmärk.

III klassi Walgerist kantakse ilma rullmärgita wafakul rinnal wafakul pool II klassi. Tema lint sarnaneb II kl. Walgeristi lindile.

§ 4.

Walgeristi märkide asemel wastawalt kaitsewäelistele ja seltskondlistele kombetele wõib kanda nende linte ja miniatüürmarke.

I klassi kawaler kannab I klassi Walgeristi linti;

II klassi kawaler kannab II klassi Walgeristi linti ühes orange rullmärgiga;

III klassi kawaler kannab III klassi Walgeristi linti ilma rullmärgita.

Ristid ja lindid kantakse wanuse järjekorras, misjuures kõrgem klass kantakse paremal.

Miniatüürmarke kantakse tuue wafakul rabilil.

(Sõrg 6-dal küljel.)

Kurejaare üfjuste juwilaager Loodes.

Pühapäewal 21. juulil s. a. peeti Loodes Kurejaare üfjuste juwilaagrit. Suwilaagrist osawõtjama olid ilmunud Kurejaare I malewtonna Kurejaare kompanii, Kurejaare II malewtonna Kurejaare kompanii, malewa sibe- ja raste kuulipildujate komandode meeskonnad.

Ulm oli ilus, meeleolu suurepäraline. Saagri õppused algasid lastewõistlustega. Wõistlusi lastmises peeti sõjawäe wintpüssidest „A“ ja „B“ klassides, püstolitest ja wäikelaliibrilistest püssidest.

Parematele lastesporidi klubi liigetele wintpüssidest lastmises malewa lastesporidi klubi juhatusel poolt pandi wälja 4 wäärustlikku auhinda ja malewa päälitu poolt 2 wäärustlikku auhinda paremale päälitule püstolist lastmises ja wäikelaliibrilistest püssidest efitohale tulijale lastesporidi klubi liikmele.

Kaitselehtlastel olid lastewõistluste juures tegewad suure huwiga.

Wõistluste tulemused olid järgmised: wintpüssidest lastmises „A“ klassis tuli efitohale kohale Kurejaare I kompanii kaitselehtlane Jaan Tamm — 88 silmaga teisele kohale tuli sibe komando jao päälit Albert Tammer.

Wintpüssidest lastmises „B“ klassis tuli efitohale kohale R. kuulipildujate ko-

mando rühma päälit Aleksander Vausen, — 101 filmaga; teisele kohale — Kurejaare I kompanii kaitseleitlane Eduard Sepp; kolmandale kohale — sibe komando päälit Aleksander Torn. Laske spordi klubi poolt annetatud esimese auhinna omandas E. Sepp, teise — A. Torn. Kuna A. Vausen laske spordi klubi liige ei ole — jäi temale auhind väljaandmata.

Püstolitest lastmises tuli esikohale kihelkonna malewonna päälitu abi Jaan Aus (wõitis wõistlustest osa kuni laske spordi klubi liige), seades üles nne malewa rekordi — 119 filma. See on ülihääd saawutis, ainult 3 filma wähem üleriiklisest kaitseleitluse rekordist!

Wäitelaliibrilistest püssist lastmises tuli esikohale Kurejaare I kompanii kaitseleitlane Jaan Tamm — 104 filmaga.

Rahuldawaid tagajärgi andsid ka teised laagri õppused.

Laagri õppuste lõppedes malewa päälit kapten Vints (pühkufelt laagri õppusi jälgima tulnud) kinnitas koitkaristid rinda Kurejaare II malewonna päälitule nooremleitnant A. Koelile ja Kurejaare II kompanii päälitule A. Mustelile, mõlematele lodeanliste teenete eest.

Selle juures malewa päälit sütitawas tões tuletas meelde koitkaristidega äsja deforeeritud parimate kaitseleitlaste suuri teeneid ja lasi ühifelt elada tõiki nelja koitkaristi kawaleeri, kes malewas wiibiwad ja kelledest malewa wanem instrktor kapten M. Wäli ja Kurejaare I kompanii päälit B. Johansson koitkaristid sõjaliste teenete eest (tulb mõeladega) Tallinnas kaitseleitluse päewal kätte said.

Kehakinnituse eest laagris hoolitsetid Kurejaare jaoskonna naiskubulaitlased, eesotsias jaoskonna energilise esinaine pr. Klaureniga ja lugupeetud Saaremaa ringkonna esinaine pr. Bondartschutiga — walmistades oma meeskaaslastele maitsewa lõunasöögi soojade suupistetega ja tarastawate jookidega. M. W.

Rahlid jaare kubulaitlased.

Mannermaale tagasi jõudes ning meele tuletades jeda suurt armastust, millega andunud Teie kubulaitse tööle ja tõike südamlikkust, mis meile osaks saanud Teie juures wiibimisel, awaldame kõigile Saare kubulaitsejaille oma sügawamat lugupidamist ja tänu ning soowime jõudu jatkata alustatud tööd. —

Mari Raamot,

Naiskubulaitse kesjuhatusese esinaine.

Waltman,

kesjuhatusese sekretär.

Kinnitan.
J. Kosta
Kindral-major
Kaitseleitluse Üm.
1. VIII. 1929.

Kaitseleitluse 1929. a lastemeisterwõistluste määrused.

Siin juures awalban kaitseleitluse Ülema poolt kinnitatud „Kaitseleitluse 1929 a. lastemeisterwõistluste määrused.“ Malewa meisterwõistlustes peetakse ära Kurejaare-Loode lasterajal pühapäewal 15. septembril s. a. kell 0900. Kogumine lasterajal. Malewa meisterwõistlustest wõiwad osa wõtta:

1) 2 kütiti, esilasturi ja 1 lasturklassides — kõik ühuste nimelirjades seiswad 2 klassi kütitid, ees ja 1 klassi lasturid.

2) 2 lasturklassis — kuni wiis 2 klassi paremat lasturi kompani resp komando nimelirjades seiswatest klassi lasturitest kompanii resp komando päälitu äramääramisel. Meisterwõistlustest osawõtjate nimelirjad esitada minule hiljemalt 18. septembril s. a. Wõistlusejate nimelirja on lubatud täiendada kuni wõistluste alguseni. —

R. Vints,
Kapten,

Kaitseleitluse Saaremaa malewa päälit.

I. Üldmäärused.

A. Wõistluste korraldamisest.

§ 1.

Meisterwõistluste eesmärk.

Lasteosawuse tõstmiseks ja paremate lasturite wäljaselgitamiseks korraldab kaitseleitluse koesolewal aastal lastemeisterwõistluste lasturi nime peale.

§ 2.

Wõistluste jaotus.

Meisterwõistluste peetakse: a) malewates ja b) üleriiklilise. Malewad toimewad wõistluste „malewa meistri“ nime peale, üleriiklilised wõistlustes peetakse „kaitseleitluse meistri“ nime peale. Mõlemat liiki wõistlustes sooritatakse ühebe ja samade määruste ja tingimuste järele.

§ 3.

Meisterwõistluste alad.

Meisterwõistluste peetakse järgmistel aladel: 1) sõjawäepüssidest 2 kl. lasturitele 2 kl., 2) sõjawäepüssidest 1 kl. lasturitele — 1 kl., 3) sõjawäepüssidest esiklassi lasturitele esiklassi meisterlasturi nime peale; 4) sõjawäe püssidest 2 kl. kütitidele 2 kl. kütiti, 5) sõjawäepüssidest 1 kl. kütitidele — 1 kl. meisterkütiti nime peale, 6) sw. püstolitest — 2 kl. meister-

lasturi nime peale ja 7) wäitelaliibrilistest püssidest — 2 kl. meisterlasturi nime peale.

B. Malewa meisterwõistlustes.

§ 4.

Wõistlustingimused.

Malewa meisterwõistluste peetakse samade määruste ja wõistlustingimuste järele, mis sugused maksawad üleriiklilise kaitseleitluse meisterwõistluste kohta.

§ 5.

Wõistluste korraldamine ja juhtimine

Malewa meisterwõistluste korraldab malewa päälit, kes peab hoolitsema selle eest, et wõistluste oleks juhtimas terwiline arw wõimelisi ja erapooletuid kohtunikke. Wõistluste kohta peetakse wastaw protokoll, millele kirjutawad alla malewa päälit ja wähemalt kaks kohtuniku. Malewa wõistluste protokoll üks eksemplaar jääb malewa staapi ja teine saadetakse kaitseleitluse peastaapi hiljemalt 26. septembril.

§ 6.

Wõistluste aeg ja koht.

Meisterwõistlustes malewais wiitakse läbi augustis ja septembri kuus kuni 28 kuupäewani Wõistluste koha ja aja määrab kindlaks malewa päälit.

§ 7.

Wõistlustest osawõtjad.

Malewa meisterwõistlustest wõiwad wõtta osa:

1) 2 lasturklassi meistri nime peale — kõik 2 klassi lasturi kutses kinnitatud kaitseleitlused;

2) 1 lasturklassi meistri nime peale — kõik 1 klassi lasturi kutses kinnitatud kaitseleitlused;

3) esiklassi lasturi meistri nime peale — kõik esiklassi lasturi kutses kinnitatud kaitseleitlused;

4) 2 kütiklassi meistri nime peale — kõik 2 klassi kütiti kutses kinnitatud kaitseleitlused;

5) 1 kütiti klassi meistri nime peale — kõik 1 klassi kütiti kutses kinnitatud kaitseleitlused;

6) püstoli 2 klassi meisterlasturi nime peale need päälitub, kes lastes 25 meetri peale on 15 lasuga püsti kaeli saawutanud wähemalt 90 filma;

7) wäitelaliibrilise püssi 2 klassi

meisterlasturi nime peole — kooli kaitse-
liitlased, kes 50 m. peale 15 lafuga,
nendest püsti kaelt — 5 lastu, põlvelt —
5 lastu, lamades kaelt 5 lastu, ja saaru-
tanud wõh-malt 90 filma.

Punktides 6. ja 7. loetletud nõuetele
wastawuse wäljasegitamisel wõib malewa
päälit korraldada erilisi eelwõistlusi wõi
wõtta aluseks 1928 ja 1929 a. ametlikku-
del wõistlustel saamutatud tagajärjed (kaitse-
liidupäewa wõistlused, malewa fiseemiseb
wõistlused jne.)

Samuti jääb malewa päälitule digus
malewa meisterwõistlustele kutsuda kooli
pp. 1-7. nõuetele wastawad kaitse-
liitlased wõi ainult osa nendest, toimides
waliku kas eelwõistlust kaudu, 1928 ja
1929 a. wõistluste põhjal, harilikudel
lastmistel saamutatud tagajärgede põhjal
mis sugused ametlikult fikseeritud „Fisikalis-
lasteraamatus“, wõi kutsuda allüksuses
teatud arw lastureid wõistlustele wastawa
allüksuse päälitu waliku eht määramise järele.

C. Kaitseliidu meisterwõistlused.

§ 8.

Wõistluste korraldamine ja juhtimine.

Uleriiklike kaitseliidu meisterwõistlusi
korraldab kaitseliidu peastaap.

§ 9.

Wõistluste aeg ja koht.

Wõistlused wiitakse läbi 29-mal septem-
bril. Wõistluse kohta awaldatakse täienda-
walt kaitseliidu ülema lastkirjas.

§ 10.

Wõistlustest osawõtjad.

Kaitseliidu meisterwõistlustest
wõtawad osa malewate meistrid, sõjawäe-
ja spordipüüsidest ja püstolitest lastmises
igakuks oma alal. Suhul, kui malewa
meistril kaitseliidu meisterwõistlustele ilmu-
mine wõimatu ja tema arajäämine põhjen-
datud, wõtab kaitseliidu meisterwõistlustest
osa malewa meisterwõistlustel teisele kohale
tulnud lastur. Uue wõistleja määramise
kõiguse otsustab malewa päälit.

Kaitseliidu meisterwõistlustest osawõt-
jate nimed teatab malewa päälit kaitse-
liidu peastaapi hiljemalt 3 päewa enne
wõistluspäewa (teate wäljasaatmise ajaks
loetakse kuupäew, lähteposikontori templil).
Muudatusi esitatud nimekirjades wõib teha
ainult kaitseliidu ülema loal ja mitte hil-
jem kui 2 tundi enne wõistluste algust.

2. Wõistluste läbiviimise kohta.

§ 11.

Wõistlusrelew.

Wõistlusrelewana wõib kasutada üks-
kõit mis sugust süsteemi sõjawäepüüde;
nende juures on lubatud ette wõtta iga-
suguseid parandusi ja muudatusi (uusi

raube peale asetada, sihtimise abinõusid
ümber wahetada ja asetada, kasutada
mikromeetrilise kruwiga sihtuid ja kirpe,
igasuguseid kirbulatteid, kirbutüüpe jne.),
kuid selle juures peab püsil jääma sõja-
wäepüüsi tüübi pära, lull ja pääste-
mehanism.

Päästemehanismi trikkel peab ilma
lullu winnasti päästmata wälja kannatama
1,75 klg. firgjoonelist webu.

Kaalatud on püsil optiliste sihtute ja
rohkem, kui tahe sihtimiswahendi tarwita-
mine. Sihtimise prillidena wõib kasutada
ainult niisugusi klaase, mis ei ole warusta-
tud eriliste joontega, ristidega jne. ja mis
ühenduses prilli raamiga ei moodusta dioptri-
rit wõi muud lisasihtimiswahendit. Prillidel
wihmatate on lubatud.

§ 12.

Lastemoon.

Wõistlejatele on lubatud tarwitada ka
oma poolt muretset lastemoona, kuid oma
poolt kaasa toodud lastemoon ei tohi
olla plahwatuseohulik. Wastutus laste-
de õhlemise, püüside wigastuste ja umbrus-
konna julgeoleku eest niisuguse lastemoona
tarwitamisel langeb lastemoona tarwitaja
peale. Keib wõistlejaid, kel oma laste-
moona kaasas ei ole, warustab sellega
kaitseliidu peastaap.

§ 13.

Riietus.

Wõistlejate riietus on waba. Riietu-
sels peab olema tuub wõi pluus ja püksid,
muu riietuse osas kinnipidada üldistest
wiisatuse reeglitest.

Samuti ralmete tarwitamine on waba,
kuid toetaja käe pool küljel ei tohi olla
pabrunitaskuid.

Sporidressis wõistlemine ei ole lubatud.

§ 14.

Wõistlejate järjekord.

Kõik wõistlejad ühel alal wõistlewad
korraga. Kui lasteplata ei wõimalda kõi-
dele wõistlejatele korraga wõistlemist, jao-
tatakse nad wahetustesse. Wõistlejate
jaotamine wahetustesse ja asetamine järje-
korda tuleliinil sünnib loosimise läbi, mida
toimetab lastewõistluste peatohtunik.

§ 15.

Lasteasendib.

1. Püsti kaelt.

Lastur seisab wabalt kuhugile tuge-
mato. Püüsi kannawad wõi toetawad
ainult lasturi käed ja õlad. Kelwa kandwa
käe õlawars wõib tugeada lasturi külje
wastu, kuid ülilonna wälis- wõi fisepoole
ei tohi olla lisatugefid. Künarnukki ei
tohi ajada wõõ wahele ja pabrunitaskut
ei tohi asetada künarnukile toeks.

2. Põlvelt.

Põlvelt lastmise juures peawad maale
wõi lasturi alla pandud matile tugema
lasturi põlwe ja mingisugune osa jala
põlast; topiseid wõib asetada ainult sääre
alla, püüsi kandew käsi toetab põlwele.

3. Istudes.

Lastur istub kas maas wõi matil ja
wõib toetada põlwele ainult püüsi kandwa
käe künarnukiga. Matt ei tohi olla üle
15 sm. lastepaiga tajapinnast kõrgem.

Märkus: Istudes lastmine on luba-
tud ainult neile wõistlejatele,
kes terwislisestel põhjustel
põlvelt ei saa lasta ja kes
istudes lastmises on selle-
kohase loa saanud wõistluse
korraldaja (malewa päälitu,
kaitseliidu ülema) poolt.
Terwislise defetti kindlaks-
määramisel, mis takistab
põlvelt asendist lastmist,
peab lastur pöörama wasta-
wa kaitseliidu üksuse arsti
poole.

4. Lamades.

Lastur wõib lamada lastesuunas wõi
wiltu sellele maa peal wõi alla pandud
matil; ülemine keha pool toetub künar-
nukkidele ja käe ranne peawad olema maast
täiesti filmnähtawalt lahtri. Künarnukkide
tarwis ei wõi kaewata koopaid ega wal-
mistada neile muid tugefid.

5. Püstoli lasteasend.

Lastur seisab wabalt kuhugi tugemata.
Kelwa hoitakse ainult ühe käega, mis peab
olema sirutatud wälja nii, et see ei toetu
külje wastu.

6. Püüsi rihma tarwitamine.

Püüsi rihma kasutamine püüsi õlga
tõmbamisel kandwa käega on lubatud.
Rihm wõib kinnitatud olla ainult püüsi
ja lasturi püüsi kandwa käe külge. Kinnita-
mise wiis on waba. Kandwa käe ümber kätwa
filmuse ja käe wahel wõib asetada üks-
kõit mis sugust polsterdust, et ära hoida
werefloonte kinnipigistamist.

Disainimuste tegemine rihma külge ja
ükskõit mis suguse rihma tüübi tarwitamine
on lubatud.

§ 16.

Sihtimiswahendite ümberasetamine.

Nii proomilastude kui ka wõistlus-
lastude andmise ajal on lubatud kirpu ja
sihtkut nihutada, kohendada [ja] ümber
asetada.

§ 17.

Lastetajastused.

„Tõrkujate“ pabrunitate asemel kantakse
uueid pabrunitid wälja ainult siis, kui